

příloha

4

o

Textová příloha DIVADELNÍ VÝCHOVY č. 4

DĚTI PLATÍ POLOVIC ?

Scénické pásmo povídek ze stejnojmenné knihy

Hermíny F r a n k o v é

II. část

Výběr Jana V o b r u b o v á

Úprava textu a zpracování scénáře - společná práce skupiny
LŠU v Jablonci nad Nisou pod vedením Jany Vobrubové

Ústav pro kulturně výchovnou činnost - Útvar zájmové umělecké
činnosti
Praha 1972

Věda je mocná

Vypravěčka - dítě: Věra

Matka: Zuzana

Teta: Milena

Stará paní: Vlasta

Slečna: Zdena

Klavír přehrává motivy
Dětských etud.

Věra přichází živě, plná
energie. Mluví už během
chůze.

Zastavuje se.

Tlumeně, ne však zle.
Vesele.

Jako by chtěla někoho před-
honit.

S pozorností ke krokům
za sebou.

Při reprodukci dialogů
hra imaginárních partnerů.
Obvyklá otázka bez zvláštní

V zapoceném průchodu nad plovárnou
čekají maminky. Je jim horko, roz-
pínají kabáty a třepou límcem, aby
se ochladily, vykládají si slabým
hlasem a chvílemi odfukují.

Když vyjdou děti, stahují jim mamin-
ky rádiovky přes uši, zlobí se,
jak to zase vypadáš,
ale v průchodu to svěže zašveholí,
jak maminky ožily.

Děti jdou pak o dva kroky napřed a
říkají si, nevytahuj se, dneska ses
určitě netopil.

Mají načervenalé oči a v týle jim
vlhne rádiovka, jak tam odkapávají
do záhybu mokré vlasy.

Drží se rovně, protože za sebou sly-
ší různé drobné kroky.

důležitosti.

Chlubně.

Pochybovačně.

Vytahuje se.

Odměřeně.

Ledabyly přejde několik

kroků, dívá se do neurčita. Ve škole? ptá se dítě. Normálka.

Přešlápne.

Mamince se zúží oči, mrkne na druhé dvě paní a pak se jakoby shovívavě rozesměje.

Naoko se shovívavě diví.

To je celá ona!

Bodře.

Vždyť to známe! smějí se maminky, ale volají pak na své děti milými kulatými slovy.

V pauze zvolna přechází dopředu.

Dítě si vykračuje a před ním se vznáší kolo. Dítě se nemůže moc bavit, protože by kolo zmizelo, a když zmizí, to už dítě ví, že je po něm smutno.

Oživne.

Kdyby ho chtěl půjčit Zmeškal, zasměje se a řeknu,

S proloženým důrazem.

nevíš n á h o d o u, kdo na mě tuhle žaloval?

Vyzývavě zvýší hlas.

Nevíš, jo? Tak si l a s k a v ě vzpomeň!

Přechází.

S kopce nebudu brzdit a dosáhnou úžasné rychlosti. Stromy se kolem mne jen švihnou a domy budou jako tmavá čára. Mám obrovskou sílu, když se raduju. Když si ponesu ze školy jedničku, vyšlapu všechny kopce.

Plna vnitřní energie.

Až dostanu poznámku, pojedu k řece, kde se dělá škraloup z ledu a kachnám je zima. Budu ráda, že mám jenom tu poznámku, a nejsem kachna na

Zarazí se, zvažní.

Přejde. Vzdychne.

S nechápavým údivem.

Zklamaně.

Rozhodně.

Přešlápne.

Zavrtí se. Pokrčí rameny.

S obavou zvolňuje.

Pauza. Vičina se rozplývá, až zmizí docela.

Prudký přechod. Živě.

řece, která jen jí a pije a nemá vůbec žádnou legraci.

Pak si dítě vzpomnělo na pokladničku a zavzdychalo.

Dostává sice sem tam peníze, ale obyčejně tehdy, kdy je nečeká a neví o tom, že by bylo zvlášť hodné. Když se mu zdá, že je úplně dokonalé, nebo alespoň ucházející, nepřibude do pokladničky ani koruna, a mamince se ještě zúří oči, protože se zlobí.

Jednou by se mělo přesně oznámit, za co se může čekat pochvala a za co ne. Dospělí to někdy berou dočista obráceně a často alespoň trochu jinak než děti. Jako teď.

Maminka se naklonila a zašeptala, s tebou si člověk užije.

Dítě přemýšlelo, co zase vyvedlo.

Kolo se rozplývalo, ještě chvíli blikala stopka na blatníku a i ta nakonec zmizela.

V úterý šla škola do muzea. Na chodbách byly cítit staré látky, klich a leštěné dřevo. Průvod si hrál na tičnou poštu, čiperně vyměňoval nálepky a někdo zkusil, jestli je ve vysokém pokoji ozvěna. Malinký průvodce vypadal sám jako dítě, navlečené do uniformy. Byl baculatý, pohyblivý a rozčilený. Hopkoval od vitríny k vitríně a tak zaujatě povídal, až se zajíkal.

Pomaleji.

Tajemně.

Zatají dech v napjatém
očekávání. Okouzleně
zhluboka nadechne.

Okouzlení mizí. Humorně.

Přešlápne.

Uneseně kývá.

Odevzdaně.

S jemným překvapením.

Důležitě, vysokým, skoro
přiškrceným hláskem.

Přejde na opačnou stranu.
Zastaví se v milé vzpomín-
ce.

Z blízkého "portálu" při-
chází tichounce Zuzana -
Maminka.

Před poslední místností ťapkal po
špičkách a naznačoval tajuplně, že
přijde překvapení.
Pomaloučku otvíral dveře a krátké ru-
ce mu poskakovaly. Pozor, už to bude!

A pak se objevil orangutan.
Děti stály v tichém nadšeném úžasu.
Je dost podobný panu školníkovi, my-
slila si Vlasta. Neměla ráda pana
školníka, protože ji vracel, aby si
očistila boty.
Průvodce klepl dítě do ramene.
To koukáš, co?
No.
Věda je holt mocná. Tady ani nepřendá-
váte cedule.
Dítěti připadalo moc milé, že se s ním
vybavuje laskavý pán a chtělo se mu
odvděčit.

No jo, věda je mocná, řeklo pištivě
a průvodce se rozkašlal.

U večeře mysliho dítě na orangutana.

Byly to samé příjemné myšlenky a šlo
je dávat donromady.

Dítě chtělo, aby se ještě vrátila mi-
lá chvíle z muzea, kdy si s průvod-
cem povídalo. Ta pěkná chvíle malič-
ké legrace.

Maminka se zastaví a nepozorována poslouchá.

Dítě:

Jako v muzeu.

Jo, věda je mocná.

Maminka:

Zbystří pozornost. Opatrně k ní přistupuje. Jemně. Co jsi říkala?

Dítě:

Sebou vyrušeně trhne.
Pohlédne směrem k matce.
Rovněž opatrně.

Že je věda mocná.

Maminka:

S jistým pobavením i obdivem.

Ták?

Odvádí ji dozadu.

Koukej jít spát, ty rozumíš!

Maminka zachází.

Dítě se vrací obloukem zpět, zastavuje se stranou, téměř u "portálu".

Dítě:

Horečně.

V posteli prchalo dítě před orangutem. Bylo snadné mu uniknout, protože dítě uhánělo na kole a kolo orangutan jednoduše nemůže dohonit, i kdyby byl ještě větší než ten v muzeu.

Zezadu se ozve smích Maminky a Tety /Milena/.
Obě přicházejí středem, v důvěrném hovoru.

Maminka:

Představ si, že u večere říkala, že věda je mocná.

Teta:

Chlácholivě.

Tak vidíš, a ty na ní pořád něco máš.

V chůzi zahýbají na opačnou stranu než stojí Dítě. Nic se neboj, já jsem vždycky říkala, že z ní něco bude.

Obě se tlumeně a polichoceně usmívají a zacházejí do "portálu". Z téhož "portálu" vychází Stará paní /Vlasta/ a Slečna /Zdena/. Usedají ke stolu, Slečna frontálně, Stará paní na postranní židli. Opřou se o stůl a zadívají se na jeho desku, jako by tam měly nějakou práci. Dítě pokročí ze svého místa, kde během dialogu Matky a Tety stálo nehybně. Zimomřivě se krčí.

Dítě:

Na ulici bylo vlhko, omítka tmavla deštěm a po sklech výkladů stékaly písčité potoky.

Udělá pár kroků směrem ke stolu, ale zastavuje se jakoby před výlohou. Snaží se vidět dovnitř.

Ustoupí stranou.

Otevře imaginární dveře, vstoupí, zavře za sebou a zůstane u nich nerozhodně stát. Tenoučce.

Dítě si prohlíželo výlohu obchodu potřebami pro domácnost, ale vidělo jen kalné sklo a kousek šlapátka šicího stroje.

Pak vstoupilo dovnitř a hlásek mělo tenký jako komáří zabzučení.

Dobrý den.

Stará paní i Slečna zvednou hlavu. Stará paní pokývne. Slečna hledí nevrle. Dítě se dívá dozadu, kde jsou kola.

Stará paní:

Nakloní se tajemně k Slečně.

Tak tam ležím a jde na mě hrozná úzkost. Úplně se mi sevřelo srdce.

Slečna:

Udiveně.

No víš?

Dítě:

Nesměle kývne hlavou směrem dozadu.

Smím se podívat na kola?

Slečna:

Gestem i pohybem hlavy ukáže tím směrem. Dítě odchází dozadu. Prohlíží imaginární kolo se všech stran, přiklekne na bobek a točí předním kolem, zkouší pedály, vstává a kroutí řídítky. Celá akce je během dalšího dialogu Slečny a Staré paní.

Dozadu.

Stará paní:

Počká, až Dítě zajde dozadu.

Opět se nakloní k Slečně.

Dívám se zrovna na ten vobraz nad kamny. Von ti mě přitahoval.

Slečna:

Nepatrně se natočí dozadu. Nešahej na kolo!

Stará paní:

Mávně rukou.

Poposedne.

Významně se dívá na Slečnu.

Nevěřicně.

Dej pokoj! Co mu může udělat?

Najednou se ti ten vobraz zakymácí,

a než se vzpamatuju,

leží na zemi.

Největšímu nepříteli nepřeju takový leknutí.

Slečna:

Nepříliš zaujata.

Ts, ts!

Stará paní:

Znovu poposedne. Nabírá k pláči.

A teď si představ, že přijde ráno telegram, že umřela babička.

Věřila bys tomu? Já ti vidím, jako by se to stalo včera.

Slečna:

Prorocky.

Nejsem idealistka, ale ono je toho na světě ještě moc neprobádaného.

Já bych ti taky mohla vyprávět.

Dítě:

Vychází zezadu, ještě se ohlédne na kolo, pozdraví obě ženy.

Nashledanou.

Vychází imaginárními dveřmi.

Slečna i Stará paní odcházejí do "portálu".

Dítě čiperně odchází na původní místo jako na začátku.

Spěšně.

Když se jde v zimě z plovárny, moc se nemluví. Člověku se zdá, že ho zebou zuby. Děti mají šály uvázané až pod nos, rádiovky stažené k obo-

Pobízivě.

Přešlápne. Čím dál volněji.

Kroutí se, jakoby si chtělo bez pomoci rukou čepici opravit.

Stojí bez hnutí.

Vyjde z "portálu" vedle Dítěte, které ji nevidí.

Nepřítomně.

Polichoceně se usměje.

Stále nepřítomně.

Shovívavě.

čí a vypadají průzkumnicky. Maminkám se zimou stahují tváře, a ruce si strkají do rukávů, aby je ohřály. Přidej, přidej, ať už jsme doma!

Děti olizují chloupky na šále, aby je neštípaly do pusy a cítí pak na špičce jazyka mýdlovou chuť vlny. Hýbají kůží na čele, protože chtějí, aby rádiovka povylezla a nezařezávala se do spánků. Jdou zvolna, líbí se jim chodit zimními ulicemi, kde se rozsvěcují výklady a auta pomrkávají mločima očima.

Dítě cítilo šumění v uších, jak se rádiovka třela o ušní lalůček. Protože bylo trochu rozčilené, tak to šumění sílilo, jakoby se pod čepicí potácela chycená moucha.

Maminka:

Co je s tebou, vždyť jsi jako zařezaná?

Dítě:

Já si přemejšlím.

Maminka:

A o čem si přemejšlíš?

Dítě:

Já si přemejšlím o tom, že je toho na světě ještě moc neprobádaného.

Maminka:

Ták?

Maminka:

S chápavým úsměvem poklepe Dítě po zádech a odchází dozadu.

Dítě opětuje úsměv.

S pocitem bezpečí přechází dopředu. Vážně.

Dítě:

Když dítě leželo, starostlivě pozorovalo blatníky na kole a rozhodlo se, že je sundá, aby kolo vypadalo závodně.

Maminka nic neříkala, jenom nálada byla moc dobrá a kolo už skoro bydli-
lo v domě.

S ulehčením.

Dítě si myslelo, že to vlastně není tak strašné, být hodný.

Pauza.

Oživne, vesele přejde ke středu "jeviště".

Jasně, dychtivě.

Bylo jaro, lidé vyvětrali a voněli šampónem na vlasy, celá ulice čistě voněla a domy vypadaly, že jsou vyprané, Dítě kroužilo na kole osmičky, zvonilo na psy a hvízdalo. Chvilíkem pustilo kolo a kopce bez brzdění a stromy se kolem něho jen švihly.

Teta:

Přichází z protilehlého "portálu". Když ho pozoruje, zastaví se.

Dítě:

Taky ji upozoruje.

Přihrbí se jako u řídítek. Několika prudkými poskoky

Když dítě uvidělo tetu, sklonilo se až nad řídítka,

se dostane až k tetě, nabírá rovnováhu, zastavuje se.

Ledabyle.

Překvapena.

Se zájmem.

Odmítavě.

Zasvěceně s důvěrnou laskavostí.

Nechápavě.

Zvolna.

Opovržlivě.

Chvilí zaraženě, nechápat zírání, pak se odvrátí s nadneseným opovržením.

Stojí se spokojeným a vyrovnaným výrazem. Vesele.

Vesele odbíhá do protějšího "portálu" než teta. Klavír rychle přehrává stupnicovitá cvičení.

a pak prudce zabrzdilo.

Ahoj, teto!

Teta:

Nazdar!

Co dělá škola?

Dítě:

Ále nic. Hykyrydytyny a ték.

Teta:

A co věda? Ještě se zajímáš o vědu?

Dítě:

O vědu? Jak to?

Teta:

No přece.....

Dítě:

Vůbec se nezajímám o vědu. Věda mi může být ukradená!

Teta:

To dítě se přece jen musí k něčemu přidržet.

Dítě:

Dítě zavrtělo hlavou nad tetou, rozjelo se po chodníku s bleďš modrými kostkami, bujaře zvonilo a pokřikovalo malé šťastné nadávky.

Kůň se stejně směje

Vypravěčka, Dítě - Zdena
Míša - Petr

Klavírní improvizace v
lyrické náladě.

Zdena zvolna přichází na
prázdnou polovinu hracího
prostoru. Už během chůze
mluví volně, jakoby opatr-
ně.

Zastavuje se.

Přejde.

Živěji.

Se vzrůstající odvahou.

Zarazí se, znejistí.
Zvolňuje.

Snídaně v boudě je prima. U snídaně
se ještě neví, jak kdo umí lyžovat,
a tak se na sebe všichni dívají přá-
telsky.

Dítě lyžovat neumělo. Když si natáh-
lo šponovky, připadalo si za lyža-
ře jenom převlečené.

Klátilo se na chodbách chaty a pečli-
vě sekalo rovnýma nohama, aby se mu
na kolenou nevyboulily kalhoty.

Když si ho pak někdo všiml a pochval-
ně zamrkal, cítilo se už trochu ly-
žařsky. Ale nejsportovnější bylo,
když se natřelo krémem a vonělo sla-
bě nažlukle.

Potom se mu zdálo, že má hrubý svetr
se vzorem a šponovky ve švech vyrud-
lé a tenké vrásky kolem očí. Vrásky
v hloubce bílé a navrch zahnědlé ja-
ko kávová karamela. Že je trenérem
s neforemnou punčochovou čepicí a
lyžemi, ze kterých je sedřená barva.

Libovalo si a trochu se bálo chvíle,

kdy skutečně začne lyžovat a nebude nic platná ani báječná chůze s drsným zaškrtáváním podpadků lyžařských bot o podlahu, ani zvláštní vůně.

S "portálu" u stolu přichází Míša /Petr/. Sedá si s nedbalou elegancí na židli stranou stolu. Dítě ho sleduje.

Ke stolu přišel Míša.

Venku sněžilo a Míša hodil bradou k oknu.

Míša:

Nespokojeně kývne k "portálu".

Povyšeně a znuděně.

Otrava! Čerstvý sníh děsně brzdí.

Dítě:

Přisedá nesměle na druhou židli. Skromně, trochu schoulené do sebe.

Neurčitě.

To jo, přikývlo dítě, ale bylo docela rádo, že čerstvý sníh děsně brzdí.

Míša:

S odborným zájmem.

Máš namazaný lyže?

Dítě:

Udiveně pohlédne na Míšu.

Ne. To se má?

Míša:

Afektovaně se zasměje.

Zvysoka se rozhlíží kolem, aby na sebe upozornil.

Podržte mě, to jsem nebaštil!

Všimne si, že nebudí pozornost. Zrozpačití.

Dítě z něho nespouští oči.

Míša sedí stále v pohodlné pozici.

Při posledních skocích z můstku závo-

dili světoví lyžaři. Měli čepičky se štítkem naražené k jednomu oku, plan-
davé bundy a třeli lyže o sněh, jako
když si pes čistí tlapy.

Rozjeli se, sněh zahvízdal a lidi ří-
kali,

Napodobuje obdivné výkřiky. to je ten! No víte, který!

Kriticky.

Ale všichni ti slavní skokani zklama-
li. Pod můstkem se zapotáceli, pada-
li a na zemi rozhazovali rukama, že
je to jako marné.

Znechuceně.

Co tam leze, když to neumí, volali
lidé. Reportéři otráveně mlaskali a
člověk od rozhlasu zase schoval kovo-
vou hruštičku, protože ji neměl komu
nastavit.

Oddychne si. Upře zkoumavý
pohled na Dítě, jak jeho
vyprávění působí. Dítě ho
sleduje. Míša předsedne,
předstírá skromnost.

Míša:

Já fakticky nechtěl závodit, i když
mi kluci říkali, abych nedělal pri-
madonu.

Se zápalem.

Ale najednou byla dráha dočista vol-
ná, lyže se mi samy rozjely, přesto-
že jsem sám neměl na nějaké skoky ani
pomyšlení.

Dává se stále víc unášet
vlastní představou.

Bleskem jsem se vzpamatoval a už ko-
lem mne svištěl vzduch jako obtaho-
vaná břitva.

Vzrušeně.

Jedna paní křičela.

Já na něj sázím, to je celej Rechtna-
gel! A kamery zabzučely a pak se při-
blížil můstek,

To, co vypravuje, opravdu
prožívá.

Mrkne po Dítěti.

Jakoby v rozpacích.
Upře na Dítě sebevědomý
pohled. ⁹

S povzdechem.

Pohodlně se usadí jako
zpočátku.

Tváří se samolibě.

Uznale.

Blaženě se oddá své vidině. No!

Polichoceně.

Soustředěně.

Rozvážně.

Mrkne po očku na Míšu.

a já letěl a když se blížila země,
zakolísal lehce tělem,
protože to dá cit, že se má člověk
lehýnce zakomýhat,
a pružně jsem přistál.
Je to hloupost o tom mluvit,

ale lidi se prali o to, kdo mne po-
nese na ramenou.

Protože jsem nebyl přihlášený, nikde
se o tom nepsalo.

Ale jen co je pravda, dělali se mnou
náramné cavyky.

Dítě:

To ti řeknu.

Míša:

Dítě:

Dítě bylo rádo, že s ním Míša mluví.
Nemohlo se mu nijak odvděčit. Nahr-
bilo se aspoň nad stolem, mačkalo
hrneček v dlaních a odvážně srkalo.
Přemýšlelo, jak to zařídit, aby se
hned nepoznalo, že má lyže poprvé
na nohou.

Rozhodlo se jezdit velmi opatrně.
Tak opatrně, jak to vůbec na horách
jde.

Míša slinil prst a chytil na něj ro-
hlíkové drobečky.

Míša:

Už jsi viděla skoky z můstku?

Dítě:

Neviděla.

Míša:

Zavrtí se, změní posezení, ale opět pohodlně.

Já už jo.

Dítě:

V údivu.

To je přece jasné, když jsi sám závodil!

Míša:

Změří Dítě pohledem, vyrazí nějaké nesrozumitelné citoslovce jako a odchází, odkud přišel.

Chm!

Dítě:

Také vstává, přechází na prázdnou polovinu prostoru. Mluví už při chůzi.

Na kopci za chatou ukazovala soudružka vedoucí, jak se pluží. Dítěti se zdálo, že není na plužení nic tak zvláštního a rozhlíželo se po louce.

Zastává se. Mluví zvolna. Pomalu podléhá náladě.

Přestal padat sníh, a plán byla modrá jako mýdlová voda.

Pokročí dopředu. Upře zaujatý pohled do dálky před sebe.

Něžně.

Na kopci stál bílý kůň. Byl veliký a vypadal jako lavina nebo zasněžený balvan, který se chvěje, jak na něj padají průzračné stíny. Kůň frkal do sněhu,

S porozuměním se usměje.

a asi ho to lechtalo, protože se smál. Dítě se zarazilo a taky se slabě usměje.

Bez hnutí hledí chvíli
upřeně na totéž místo.
Náhle sebou prudce trhne.

Nadechne se. Konkrétně.
Přešlápne. Toužebně.

S pocitem marnosti.

Podléhá blížícímu se ne-
bezpečí.

Vyčerpaně.

Rozhořčeně.
Zoufale, téměř v pláči.

Unaveně přejde. Podívá
se stranou.

Vyběhne z "portálu", kam
před tím zašel, téměř v
předklonu, schovává obli-
čej, otáčí se zády. Zlost-
ně.

Běží dozadu, nedívá se
napravo ani nalevo.

Ale to už říkala soudružka vedoucí,
jakkak se jmenuje támhleta holčička?
Dítě se odrazilo a jelo.
Před tyčkou s praporem si dítě hroz-
ně přálo vědět, jak se tedy vlastně
pluží.

Ale napadl mu jen ten kůň, který se
smál.

Praporek se blížil, dítě jasně vě-
dělo, že ho v té minutě nic nevyvrá-
tí a neodnese, a přece si přálo, aby
se stal takový zázrak a cesta byla
volná.

Když se dítě zvedalo, jedna lyže klou-
zala a ta druhá napřed dělala, že se
ani nepohne.

Byla to od ní sprostárna.
Dítěti se zdálo, že nikdy nevstane.
Celý život proklečí na lyžích, které
pomaloučku a vytrvale sjíždějí a na-
plno se rozjedou zrovna, když se chce
člověk postavit.

Míša sjel třaslavě, u praporku mu
podklesly nohy, on upadl a zavolal:

Míša:

Co se tu motáš? Seš slepá?

Otáčí se za ním.

Zvolna postupuje dopředu.

V očích opět něžný výraz.

Pohled upřený nahoru.

Bezradně.

Omluvně.

Vyčítavě.

Sleduje vzdalujícího se koně.

Lítostivě.

Přejde.

S obavou sleduje terén.

V celém těle je beznadějná skleslost.

Spěšně přešlápne a napřimuje se.

Upře pohled do dále.

Vrací se mu něha.

Dítě:

Pak uháněl do kopce, hlavu strkal do kapuce, aby neslyšel.

Dítě pomalu stoupalo.

Umiš pluzžit? ptalo se koně.

Kůň řekl, že ne.

Já taky ne, řeklo dítě.

Ále na koně je to mrzelo. Patřil k horám a měl umět pluzžit.

Pak se kůň rozjel s nákladem, a jak šel, vesele pohupoval zadkem.

Dítě si smutně pomyslilo, že by si taky šlo, kdyby nemělo lyže.

Kůň zmizel na lesní cestě a dítě jezdilo dál.

Jezdilo opatrně a nemohlo myslit ani na vítr, který líbezně chladil, ani na barevné praporky, které se třásly na louce jako bludičky. Jen na to myslilo, jak se přehoupnout přes pahrbky, které se objevily v poslední chvíli, jak udržet kolena těsně u sebe, jak zamrskat tělem, aby si lyže trochu daly říct a nesjížděly pořád k potoku.

Za chvíli sedělo zase v závěji, a protože slyšelo rolničky,

chtělo honem vstát.

Kůň se vracel s nákladem.

Dítěti se kůň líbil, dítěti šlo o koně, a proto se nehodilo, aby je kůň viděl na zemi.

Smutně.

Provází koně pohledem.
Pohled jhne, prozaňuje
se vnitřním světlem.

Přeběhne zezadu, podívá
se na Dítě. Vyprskne.
Rychle zaběhne do "portá-
lu" u stolu.

Udělá pohyb jakoby nabí-
ralo sněh a hodilo koulič-
ku.

Chvilí stojí v soustře-
děném pohledu na koně.
V uvolnění se konejšivě
usmaje.

Něžná nálada doznívá.
Je vyrušena Míšou, kte-
rý prudce přichází, otře-

lyže skřípavě popojely k potoku, dítě
si vzdychlo a zůstalo sedět.
Kůň jel a stočil oči po dítěti.

Odrážely se mu v nich hory, a dítě
uvidělo, že jsou ty hory v koňských
očích maličké jako řeřichová semín-
ka, všechno tam bylo malé a směšné,
jen kůň sám se valil jako shovívavá
lavina, jako dobrácký zasněžený bal-
van, odstříkoval pěnu od huby a smál
se.

Míša:

Ty vypadáš!

Dítě:

Ale koni bylo jedno, jak dítě vypadá.
V jeho očích se nepoznalo, kdo stojí
a kdo seří v závěji, proto že i hory
v nich byly jen jako semena, kůň šel
a smál se.

Dítěti bylo lehce a třepetavě.
Sněh praskal a drobil se na šupiny,
dítě ho nabralo do hrsti,

a hodilo po koni.

No tak vidíš, řekl kůň, a ještě se na-
posledy otočil.

pává se od sněhu.
Rozmrzele.

Miša:

Tedy ještě jsem neviděl tak mizerný terén a mám toho plné zuby.

Zastavuje se. Dítě přichází k němu. Miša stojí v nedbalém postoji, změří Dítě pohledem přes rameno, upře pohled před sebe do neurčita.

Zpozorní pohledem na konkrétní bod.

Krátce pohlédne na Dítě.

Opět pohlédne své fantazii. Graďuje napětí.

Napodobuje rozčilené hlasy.

Mrknutím na Dítě kontroluje účinek svých slov. Pokračuje s pohledem před sebe. Stupňuje napětí.

Tuhle jsem jel lanovkou a lyže si nechal na nohou, protože to děsně unavuje, pořád si je sundávat a nanášat, když se tolikrát za odpoledne sjiždí. Rozhlížel jsem se, jestli je všechno v pořádku.

Pak jsem uviděl dole u transformátoru hromádku sněhu a nad hromádkou červenou šálu, o které jsem věděl, že patří kamarádovi, slavnému trenérovi. Nikdo jiný totiž nenosil podobné šály s vlasem, jen slavný trenér.

Nečekal jsem, uvolnil řetízek, i když byl zrezivělý a odřel mi prsty do krve. Nadechl jsem se, zaťal zuby a seskočil. Lidé na lanovce se lekli.

Co je zas tohle? Kdo je tu od toho, ať něco udělá?

Dopadl jsem, lehce zapéroval, šusoval k šále s vlasem. Když jsem odhrnul lo-

Zavlní se jako pod břemenem.

V opojení vlastního hrdinství.

Uvědomuje si pohled Dítěte. Vážně.

Předstírá únavu.

Zavrtí se, zaujme ledabylý postoj.

S vědomím, že se obětoval.

Oživeně.

S přehnanou skromností.

Jako když končí pohádku.

Vyčkává ohlas Dítěte.

patou snít, uviděl jsem opravdu slavného trenéra. Byl tak zmrzlý, že o něj lopata zvonila. Trenér řekl, zachraň se sám! Ale já jsem byl dojatý a povídám, moc kecáš.

Pak jsem si přehodil trenéra přes rameno a bál se, aby se mi nezlomil.

Lidi na lanovce skandovali Janda, Janda!

Jel jsem, trenér roztával a promočil mi bundu. Říkal, nezdržuj se se mnou, stejně je to můj konec.

Přišla noc a muž docházely síly.

Říkal jsem si, jestli by nebylo lepší slavného trenéra odhodit, vrátit se a jít do biografu, ale nedalo mi to.

Šla na mne zimnice a pak zas horkost, až jsem si musel sundat čepici.

Věděl jsem, že na tohle budu mít moc ošklivou památku.

Pak zasvitlo světýlko z horské chaty a byli jsme zachráněni.

Trenér říkal, do smrti jsem ti dlužníkem, a já, neděkuju, až užiješ.

A od té doby se mi dělají moc ošklivé opary.

Dítě:

Sledovalo celou dobu pozorně, ale bylo vidět, že vše bere s rezervou. Ke konci se nepozorovaně baví.

Vesele mrkne na Míšu.

Príma! Ale stejně si vymejšlíš!

Míša:

Uraženě se odvrací.

Nech si to.

Dítě:

Spiklenecky.

Jdi ty! Kůň se stejně směje!

Míša:

Poodstoupí. Z výše pohlédne na Dítě. Prstem si na čele naznačí kolečko.

Nejsi trochu to?

Dítě:

Odmítavě se usměje.

Kůň se stejně směje.

Míša:

Zneuznaně a s opovržením se odvrací.

Dítě:

Stočí po něm šibalský pohled.

On to neví.

Šťastně se zadívá do dálky.

Ale kůň se stejně směje.

Klavírní improvizace zakončuje lyrickým motivem. Míša odchází rychle, uraženě.

Dítě zvolna, šťastně. Každý na jinou stranu. Hudba se pomalu ztišuje, až umlká.

Konec.

